

Rond het vennengebied op Landgoed Huis ter Heide

WandelZoekpagina

Lengte

15 km

Start- en eindpunt

auberge De Moerse Hoeve
Heibloemstraat 12
5176 NM De Moer

Openbaar vervoer

Bus 327 Bravo/Arriva
Tilburg - Oosterhout,
Bushalte Groenvenseweg,
5105 NA Tilburg. Naar
startpunt Auberge De
Moerse Hoeve is 600 meter.

Parkeren

Parkeerplaats Auberge
De Moerse Hoeve,
Heibloemstraat 12, 5176 NM
De Moer

Horeca

auberge De Moerse Hoeve
Heibloemstraat 12
5176 NM De Moer

Onderweg zijn er bankjes en
picnick plekken

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

28-10-2025

Hart van Brabant

Derondwandeling voert rond het vennengebied op Landgoed Huis ter Heide langs een groot aantal vennen, die jammer genoeg na een langdurende droogteperiode nauwelijks water bevatten! Vanaf Auberge De Moerse Hoeve wandelen we achter het talud aan de Burgemeester Letschertweg naar de uitkijktoren met uitzicht op het drooggevalen Moerven. We volgen het pad tussen de gedempte Heibloemsloot en de Vossenbergvennen door. We volgen het pad van Natuurmonumenten naar naar links en rechts langs de bosrand. Rond het Galgenven over de Baan achter de Plakken naar het uitkijkpunt over het Leikeven. We wandelen langs het Plakkeven naar Huis ter Heide en over de natuurbegraafplaats. Na oversteek van de weg van Loon op Zand naar De Moer verloopt het bospad slingerend naar De Moer. Hier gaat de route door bosgebied Galgeneind terug naar het vennengebied op de Loonsche Heide. Via de vlonderbrug over het Moerven wandelen we langs de Rauwe Vennen terug naar het startpunt.

De rondwandeling volgt de routemarkeringen van VisitBrabant en de groene pijltjes van Natuurmonumenten. Routebeschrijving via knooppunten: Startpunt 66 - 11 85 - 86 - 72 - 70..... 14 - 65 - 69 68 - 64 - Eindpunt . Deze knooppunten zijn herkenningspunten onderweg. Het gebruik van kaart en GPS zijn dus noodzakelijk!

L.A.W.V. "VIA-VIA"

Routebeschrijving

1 Voor deze rondwandeling vertrekken we vanaf de parkeerplaats van Auberge De Moerse Hoeve aan de Heibloemstraat, waar we naar links richting de verkeerslichten wandelen aan de Burgemeester Letschertweg. Al meteen gaat onze route linksaf over het wandel- en fietspad van het Burgemeester Letschertpad langs de N260 tot we na 500 meter aan het hekwerk komen, dat toegang geeft tot Landgoed Huis ter Heide (1). Hier gaan we linksaf, waar na het wildrooster aan de rechterzijde een primitieve fietsenstalling staat! Wij volgen rechtuit de grasbaan, die met de bocht naar rechts en links verder gaat lang het jonge bosgebiedje achter het talud van de N260. Onder de hoogspanningsleiding door buigt de route naar links en wandelen we bij de solitaire eikenboom en het hekwerk rechtsaf door het bosgebiedje, waarin verscholen een vennetje ligt. Door het klaphekje komen we in open terrein van het vennengebied (2) en krijgen we zicht op de uitkijktoren voor ons. Voorbij de aanduiding dat rechts van de route de Vossenbergvennen liggen, bereiken we naar links de uitkijktoren, van waaruit we zicht hebben over de graslanden, de natte heidevelden en het drooggevalen Moerven. Vanaf hier verloopt het pad langs het traject van de nu gedempte diepe water slurpende Heibloemsloot, die in het verleden voor te snelle afwatering van het hemelwater in dit gebied heeft gezorgd. Meer dan 1 kilometer volgt de route het pad met aan de rechterzijde de deels drooggevalen Vossenbergvennen, waar de exotische watercrassula, die het inheemse moerashertshooi en het oeverkruid heeft verdrongen, door Natuurmonumenten wordt bestreden.

2 Bij het boompje worden we naar links afgeleid. Op de T-splitsing verwijst een bordje links naar een picknickbankje en een groene pijl naar rechts voor het vervolg van de route! We vervolgen de

wandeling naar rechts en links aanhoudend over de grasbaan, die ons verderop langs de bosrand leidt. Rechtuit en met een wijde boog naar links wandelen we langs open terrein tot aan de eerste mogelijkheid om langs de bosrand rechtsaf te slaan. De route voert ons nu over een pad langs het achter de bosschage verscholen liggende Galgenven. We wandelen op de T-splitsing linksaf over de Baan achter de Plakken rond het Galgenven tot we bij KNP66 uitkomen. In dit gebied is de kans aanwezig de rondzwervende Schotse Hooglanders (3) te treffen!

3 Hier bij KNP66 komen we bij het uitkijkpunt Lobelia aan het Leikeven. Het herinnert aan het natuurherstelproject Lobelia (4) van Natuurmonumenten, als rond 2000 de voormalig landbouwgronden in het zuidelijke deel van Landgoed Huis ter Heide worden omgevormd tot het huidige heide- en vennenlandschap. Vanaf het uitkijkplatform gaat de route bij KNP66 richting KNP11 om dan bij de eerste mogelijkheid na het wildrooster naar rechts af te slaan. Onder de hoogspanningsleidingen door komen langs het Plakkeven aan onze rechterzijde met vogelkijkscherm. Voorbij het Plakkeven staan we bij KNP11 op de verharde weg (Galgeneindsestraat) waar we linksaf slaan tot aan de afslag rechts met de Tussenbaan. We slaan de Tussenbaan in en wandelen met de bochten mee tot we aan de linkerzijde aan een klaphekje komen.

4 Door dit hekje volgen we het bospad dat overgaat in een statig bomenlaantje. Hier betreden we de Natuurbegraafplaats van Huis ter Heide (5), een bijzondere plek op het landgoed van Natuurmonumenten. Op de T-splitsing aangekomen gaat de route rechtsaf over de lange gravelbaan. We wandelen deze helemaal uit tot op de kruising met de Molenbaan en slaan linksaf.

Naar rechts hebben we zicht op het voormalige jachthuis (6). Verderop gaat de route rechtsaf langs de parkeerplaats en komen we op de Middelstraat, de doorgaande weg van Loon op Zand naar De Moer.

5 We steken recht over en vervolgen onze wandeling door het klaphekje. Bij de eerste mogelijkheid op linksaf te slaan, volgen we dit bospad, dat in westelijke richting slingerend zijn weg zoekt tot we aan het klaphekje bij KNP85 komen. Hier wandelen we rechtsaf naar KNP86. Hier volgen we naar links door het voetgangerssluisje het Sint Annapadje, zo'n typisch ommetjes in een landelijk gebied, langs een houtwal en tussen de velden door zigzaggend langs greppels naar KNP72 met picknickplek aan de Zijstraat. Dit Sint Annapadje is aangeboden i.s.m. Boerenbond K.L.M., Waterschap de Dongestroom en Staatsbosbeheer. Naar links is het slechts 200 meter naar Café 't Maoske en de aan de eredienst onttrokken R.K. Kerk St. Joachim, die beiden bij KNP70 en het infopaneel van het Wandelroutenetwerk het beeldbepalend middelpunt in De Moer zijn.

6 Café 't Maoske nodigt uit voor een horecapauze! Weer op pad voor een volgend traject van de rondwandeling steken we de kruising over en wandelen de Pastoor Kampstraat in. We laten de bebouwing achter ons om bij de

hoogspanningsmasten linksaf het zandpad in te slaan. We passeren het bord dat we weer op Landgoed Huis ter Heide komen. Waar het zandpad een flauwe bocht naar links maakt, slaan we rechtsaf langs de sluitboom en wandelen door een acaciaaantje (Galgeneindsebaan). Onder de hoogspanningsleiding door staan we na de sluitboom op de Galgeneindsestraat, steken recht over en wandelen door het klaphekje tot bij KNP14. De route gaat hier richting KNP65. Door het bosgebied Galgeneind gaat het bospad langs KNP65 rechtuit en negeren we de afslag naar KNP64.

7 Vanaf KNP64 kronkelt het pad door het open bos tot we bij KNP69 komen aan de Baan achter de Ruwe Bossen direct aan het Moerven, gelegen in het westelijk deel van de Loonsche Heide. Even links kiezen we voor de oversteek van het Moerven via het vlonderpad. Jammer als het ven na een lange warmteperiode droog staat! Op het dijkje wandelen we rechtsaf tot we weer op de Baan achter de Ruwe Bossen komen. Linksaf volgen we de brede zandweg langs de waterplassen van de Rauwe Vennen. Voorbij aan KNP68 en rechtuit over het wildrooster worden we na de passage onder de hoogspanningsleiding naar rechts afgeleid door bosgebiedje Gageldonk. Over het heuveltje bereiken we KNP 64 aan het Galgeneind. Nog even linksaf en we zijn terug bij Auberge De Moerse Hoeve.

Omgevingsinformatie

1 - Landgoed Huis ter Heide

Tussen de dorpen de Moer en Loon op Zand ligt het Landgoed Huis ter Heide. Oorspronkelijk is dit een uitgestrekt veengebied waar turf is gewonnen door de lokale bevolking. Als in de 16e eeuw door intensieve turfontginningen het veengebied is uitgeput, ontstaan heidevelden. Namen als Moersche Heide, Loonsche Heide verwijzen nog naar die tijd, waarop in de 18e eeuw door de toenmalige Duitse eigenaar grootschalig grove den wordt aangeplant, die rond 1850 grotendeels weer geveld wordt door de toenmalige Nederlandse eigenaren. Met de opbrengst van het hout wordt het heidegebied in cultuur gebracht voor de landbouw. Er worden een tweetal boerderijen gebouwd en in 1864 verrijst Villa Huis ter Heide. In 1906 kopen de landbouwontginners Van Gullik en bosbouwontginners Holleman samen de gronden van het huidige Landgoed Huis ter Heide. Het is de N.V. Cultuuronderneming 'Zoomland' uit Bergen op Zoom, die dit gebied in 1929 aanbiedt aan Natuurmonumenten, maar het gebied gaat over aan de Tilburgse arts Jules Joseph Marie Gimbré, die het in het voorjaar van 1931 te koop aanbiedt aan de Utrechtse Beleggingsmaatschappij Unitas. Pas in 1976 gaat het over aan Natuurmonumenten, die dan een op natuurontwikkeling gericht

beheer voert op het landgoed en nu op een deel van Landgoed Huis ter Heide rond Villa Huis ter Heide een natuurbegraafplaats heeft aangelegd.

2 - Vennengebied Landgoed Huis ter Heide

In het zuidelijk deel van Landgoed Huis ter Huis ligt het gebied van de Loonsche Heide, een oud veengebied en heidegebied, dat later in cultuur gebracht is voor de landbouw. Als het in bezit komt van Natuurmonumenten wordt deze Loonsche Heide in het kader van natuurherstelplan 'Lobelia' omgevormd tot een ongerept heide- en vennenlandschap. Zo is opnieuw een ongerept gebied ontstaan, dat rijk is aan waterpartijen in een afwisselend landschap met bossen, heide en vennen. De wandelroute gaat er voorbij aan de Vossenbergvennen, het Moerven, het Galgenven, het Leikeven, het Plakkeven en de Rauwe Vennen. De namen van enkele vennen duiden op het verleden. Zo verwijst de naam Galgenven naar het galgenveld, als hier in de 18e eeuw de Bende van de Witte Veer de omgeving van de Langstraat onveilig maakt. Op het galgenveld worden de lijken van onder meer deze bende opgehangen. De naam Moerven heeft verband met de turfwinning, die hier vroeger plaatsgevonden heeft. En het Leikeven, waar een groot deel van de route omheen loopt, dankt zijn naam aan de afwateringssloot, die hier rond 1200 is gegraven. In het plaatselijk dialect werd die 'de laaij' genoemd, dat later verbasterde naar 'Leike'. Niet te missen in het vennengebied is de 200 meter lange vlonderbrug over het Moerven, aangelegd met een bijdrage van FujiFilm Tilburg, en je het leven in het ven en op de oevers goed laat bekijken: groene kikker, vinpootsalamander, muurlibelle en de vele vogels. Er is altijd iets te beleven, maar ook het zeldzame moerashertshooi, oeverkruid of gewone zonnedaauw.

3 - Schotse Hooglanders

In natuurgebied Huis ter Heide grazen het hele jaar door Schotse hooglanders. Deze grote roodbruine runderen zwerven rond door het gebied en worden ingezet om het halfopen landschap in stand te houden. Zo zorgen ze voor een betere bodemstructuur en variatie in de begroeiing en voorkomen met hun gegraas dat het heidelandschap dichtgroeit. Tijdens de wandeling is dus de kans groot dat je oog in oog staat met deze prachtige kolossen, die je al pootje badend in het Leikeven ziet. Of je treft de fotogenieke Schotse Hooglanders aan op de wandelroute en moet je er met een grote boog omheen. Houd altijd voldoende afstand bij het fotograferen van de grote grazers, zeker als er jongen in de buurt zijn.

4 - Natuurherstelplan Lobelia

Al jaren geleden is Natuurmonumenten gestart met het meerjarig natuurherstelplan 'Lobelia' om in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) nieuwe natuur te creëren en natuurgebieden met elkaar te verbinden. Zo zijn de intensieve landbouwgronden op de Loonsche Heide omgevormd tot een ongerept heide- vennenlandschap. Akkers, grasland en het eentonig naaldbos zijn terug gebracht tot oorspronkelijk heide- en vennenlandschap met ruim 400 hectare natte heide en een groot aantal vennen. Teruggekeerd zijn de waterlobelia, waaraan het project zijn naam dankt, net als de vleesetende zonnedaauw en klokjesgentiaan, maar ook heikikkers en de in ons land zeldzame vinpootsalamander voelen zich er weer thuis. Onder de dieren zijn ook de roodborsttapuit, watersnip, blauwborst, nachtzwaluw, veldleeuwerik, rugstreeppad en de zeldzame Kempense heidelibelle en de vuurlibelle. Ook grazen er Schotse Hooglanders, die zorgen voor een grotere variatie aan begroeiing. Natuurmonumenten heeft met de uitvoering van het Plan Woudspoor een verbinding tussen het Landgoed Huis ter Heide en de Loonse en Drunense Duinen tot stand gebracht door de aanleg van het wildviaduct Westloonse Wissel over de N261.

5 - Natuurbegraafplaats Huis ter Heide

De inrichting van natuurbegraafplaats Huis ter Heide is geënt op het bestaande natuurbeleid- en beheer van Natuurmonumenten voor Landgoed Huis ter Heide en op de natuurbeheervisie van Natuurbegraven Nederland. Het combineert de twee meest kansrijke elementen van het gebied:

Eenzijds is invulling gegeven aan de wens de bestaande natuurwaarden van het gebied te verhogen door maatregelen om het bosgebied aan te passen en het creëren van een centraal open heidegebied. Anderzijds is er ingezet op het versterken van het landgoedkarakter van 'Huis ter Heide' door de radiale padenstructuur te accentueren en het erf bij het jachthuis te herstellen. Om de functie als natuurbegraafplaats te kunnen vervullen is de parkeerplaats uitgebreid en hebben het jachthuis en de nabij gelegen schuur een nieuwe functie gekregen als informatie- respectievelijk ceremonieruimte. De schuur is hiervoor vergroot.

6 - Jachthuis Huis ter Heide

Het voormalige jachthuis 'Huis ter Heide' met haar karakteristieke rood-witte luiken stamt uit 1864. In eerste instantie is alleen het middenstuk gebouwd en dient als jachthuis. Op de bovenverdieping vinden in die tijd regelmatig besloten bijeenkomsten plaats van de vrijmetselaarsloge. Rond 1900 zijn de zijvleugels toegevoegd en wordt het een boswachterswoning. Daarna is het jachthuis tot 1921 bewoond door twee gezinnen, die van de boswachter en van een bosarbeider. Zij zijn verantwoordelijk voor de heideontginning. Vanaf 1921 tot 2007 is het in gebruik als boswachterswoning. Tot in de jaren zestig wordt op de zolder zwarte haver opgeslagen, een van de weinige gewassen, die op de jonge heideontginningen wil groeien. Op een kaart van rond 1900 is te zien, dat rond het jachthuis de omgeving eenvoudig is ingericht. Het huis ligt binnen twee halve cirkels en wordt met de omringende bosontginningen verbonden via drie assen, nu lanen. Het jachthuis en Landgoed Huis Ter Heide gaan in 1976 over aan Natuurmonumenten en sinds 2021 is in het voormalige jachthuis het informatiecentrum van de Natuurbegraafplaats Huis ter Heide gevestigd.

Aangemaakt voor: Charles Aerssens

Copyright Topografische Dienst Kadaster, Emm

